

QORTI TA' L-APPELL

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH D. CAMILLERI**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH A. FILLETTI**

Seduta tat-28 ta' Novembru, 2008

Appell Civili Numru. 850/2004/1

L-Avukat Dott. Pio M. Valletta

v.

Rosalie Darmanin

Il-Qorti:

1. Dan hu appell, interpost mill-konvenuta, minn digriet moghti mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fit-12 ta' Frar 2008 fil-kawza fl-ismijiet premessi, li permezz tieghu dik il-Qorti rrespingiet talba tal-istess konvenuta ghas-soprassessjoni pendent i-l-ezitu ta' kawza kostituzzjonali.

2. Tajjeb li wiehed jaghti fil-qosor stampa tal-*iter* tal-kawza li wassal ghall-imsemmi digriet. Permezz ta' citazzjoni prezentata fit-8 ta' Novembru 2004, l-attur talab li I-Qorti tordna lill-konvenuta tirritornalu oggetti personali tieghu li huwa qed ighid li qed jigu mizmuma minnha u, fin-nuqqas li hija hekk tirritornahom, li tillikwida d-danni u tordna lill-konvenuta thallsu dawk id-danni hekk likwidati. Wara notifika permezz tal-procedura ta' affissjoni u pubblikazzjoni (ara fol. 27 sa 30 tal-atti), il-konvenuta, permezz ta' nota ta' eccezzjonijiet prezentata fit-30 ta' Gunju 2005, filwaqt li gibdet I-attenzjoni tal-Qorti li kien hemm konnessjoni bejn dawn il-proceduri u I-kawza fl-ismijiet **Paraggi Holdings Limited v. Rosalie Darmanin et** (Citaz. 821/04), eccepiet li t-talbiet tal-attur kienu infondati fil-fatt u fid-dritt.

3. Il-kawza bdiet tinstema' quddiem il-Prim Awla tal-Qorti Civili, sedenti I-Onor. Imhallef Tonio Mallia, fil-15 ta' Novembru 2005. F'din I-udjenza, in fatti, il-Qorti ordnat li I-provi fiz-zewg kawzi jingabru fil-kawza Citaz. 821/04, u b'hekk ikunu jghoddu ghaz-zewg kawzi. B'hekk iz-zewg kawzi bdew jinxu flimkien. Minhabba tibdil fid-doveri ta' xi Imhallfin, iz-zewg kawzi gew assenjati biex jinstemghu mill-Onor. Imhallef Anna Felice. Fl-udjenza tas-17 ta' Jannar 2007 (allura sedenti I-Onor. Imhallef Anna Felice), wara li gew ezebiti xi dokumenti mill-attur, il-konvenuta, tramite I-avukat difensur tagħha, talbet li dik il-Qorti tissoprassjedi pendent i-l-ezitu ta' kawza kostituzzjonali li I-istess konvenuta kienet intavolat dak inhar stess. Wara skambju ta' noti ta' sottomissionijiet bejn il-partijiet, I-ewwel Qorti, b'digriet mogħti fit-2 ta' Mejju 2007, cahdet it-talba għas-soprassjoni magħmula fis-17 ta' Jannar 2007 u "ordnat li I-kawza tkompli tinstema' regolarment".

4. Fl-udjenza ta' wara – 10 ta' Ottubru 2007 (fol. 134 tal-atti) – il-kawza thalliet ghall-provi tal-konvenuta għas-16 ta' Jannar 2008.

5. Fis-16 ta' Jannar 2008 il-konvenuta pprezentat rikors fir-registr li permezz tieghu talbet ir-rikuza tal-Imhallef sedenti peress li, kif jingħad fl-istess rikors, hija kienet "ghadha kif saret taf" li I-Imhallef sedenti kienet fl-

istess kors tal-ligi (presumibbilment fl-Universita` ta' Malta) li fih kien I-Avukat Dott. Pio Valletta. Fl-udjenza ta' l-istess data – 16 ta' Jannar 2008 – l-Imhallef sedenti cahdet it-talba ghar-rikuza. L-avukat tal-konvenuta informa lill-Qorti li l-konvenuta kienet ser tintavola kawza kostituzzjonali (allura t-tieni kawza kostituzzjonali b'xi mod konnessa ma' din il-kawza) "mid-digriet tal-Qorti tal-lum" fuq il-bazi li hi ma kienitx qed tinghata jew ma kienx ser ikollha "*fair hearing*", u ghaldaqstant talab li l-konvenuta ma tressaqx il-provi tagħha f'dik l-udjenza. Il-Qorti akkordat lill-konvenuta erbat ijiem biex, jekk trid, tintavolaw rikors għas-soprassessjoni, bil-visto tal-kontroparti li nghata erbat ijiem għal risposta. Ir-rikors għas-soprassessjoni gie effettivament prezentat fil-21 ta' Jannar 2008 (pero` mingħajr il-visto tal-kontroparti), bir-risposta prezentata fid-29 ta' Jannar 2008 (wara li l-Qorti kellha hija stess "tordna" n-notifika lill-kontroparti). Fit-12 ta' Frar 2008, il-Prim Awla reggħet cahdet it-talba għas-soprassessjoni. Id-digriet relativ ighid hekk:

"Rat ir-rikors tal-21 ta' Jannar, 2008.

"Rat ir-risposta tad-29 ta' Jannar, 2008.

"Ikkunsidrat illi huwa principju fondamentali l-obbligu tal-Qorti li tisma' u tiddeciedi kawza fi zmien ragonevoli.

"Il-Qorti ga kellha okkazjoni tippronunzja ruhha f'din il-materja fid-digriet mogħi fit-2 ta' Mejju, 2007 f'din il-kawza stess, fejn kienet għamlet riferenza għal-diversi pronuncjamenti ta' dawn il-Qrati f'dan il-kuntest.

"Għaldaqstant il-Qorti tichad it-talba kontenuta fir-rikors fuq imsemmi u tordna li l-kawza tkompli tinstema' regolarment."

6. Huwa minn dan it-tieni digriet dwar is-soprassessjoni, u cioe` minn dak tat-12 ta' Frar 2008, li qed isir l-appell odjern, ghalkemm meta wieħed jaqra l-aggravji tar-rikors kif ukoll jara t-tielet talba tal-appellant,

donnu hemm ukoll implicitamente appell mid-digriet tas-16 ta' Jannar 2008.

7. L-appellanti Rosalie Darmanin bazikament tikkontendi li galadarma giet intavolata kawza kostituzzjonali li qed tallega nuqqas ta' smigh xieraq jekk il-kawza odjerna tkompli tinstema' mill-Onor. Imhallef Anna Felice, dik l-ewwel Qorti kienet b'xi mod obbligata skond il-ligi li tissoprassjedi kif mitlub bir-rikors tal-21 ta' Jannar 2008. Hija ghalhekk talbet (i) ir-revoka tal-imsemmi digriet tat-12 ta' Frar 2008, (ii) li din il-Qorti takkolji t-talba ghas-soprassessjoni, (iii) "in subordine tordna r-rikuza ta' l-Imhallef illi qed tisma' l-kawza", u (iv) "in subsidium tordna l-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-intimat Avv. Dott. Pio Maria Valletta."

8. L-attur appellat eccepixxa in-nullita` tar-rikors ta' appell a bazi ta' dak li jiprovdi l-Artikolu 229(1)(m) tal-Kap. 12: "*Appell minn dawn id-digreti li gejjin jista' jsir biss wara l-ghoti tas-sentenza definitiva u flimkien ma' appell minn dik is-sentenza, u dawn id-digreti ma jistghux jigu kontestati qabel ma tinghata s-sentenza definitiva...(m) dwar digriet li ma jilqax talba ghal waqfien fil-proceduri.*"

9. Din il-Qorti bla tlaqliq tghid li l-appellat għandu ragun. Apparti li din il-Qorti ma tistax tifhem kif hija tista' b'xi mod – jekk hux "in subordine" jew fl-ewwel lok huwa rrelevanti – "tordna r-rikuza" tal-Imhallef ta' l-ewwel grad meta hu risaput li l-ligi ma' tagħtix appell mid-deċizjoni tal-Imhallef dwar l-eccezzjoni ta' rikuza tieghu – ara l-Artikolu 738(1) tal-Kap. 12 – il-paragrafu (m) tas-subartikolu (1) tal-Artikolu 229 huwa car daqs il-kristall. Il-legislatur evidentement jiffavorixxi it-tkomplija tas-smigh tal-kawzi, għax filwaqt li jagħti dritt ta' appell fil-kaz ta' "digriet li jordna l-waqfien tal-procedimenti" (ara Artikoli 229(2)(e)), meta digriet ma jilqax talba għas-soprassessjoni, il-legislatur espressament jiprovdi li ma jistax isir appell minn dak id-digriet hlief wara s-sentenza definitiva u flimkien ma' appell minn dik is-sentenza definitiva.

10. Huwa evidenti, għalhekk, li dana l-appell huwa wieħed fieragh, u sar biss biex il-konvenuta tiprova

Kopja Informali ta' Sentenza

tigwadanja z-zmien. Dana l-appell jammonta ghal abbuz tal-process gudizzjarju.

11. Ghall-motivi premessi, tichad l-appell tal-konvenuta u tordna li l-atti jigu minnufih mibghuta lura lill-Prim Awla tal-Qorti Civili biex dik il-Qorti tkompli tisma' l-kawza skond il-ligi. L-ispejjez ta' dana l-appell jithallsu kollha mill-konvenuta appellanti – u peress li dana l-appell huwa wkoll wiehed fieragh fit-termini tal-Artikolu 223(4) tal-Kap. 12, tikkundanna lill-appellanti thallas lill-appellat l-ispejjez ghal darbejn.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----